

יישום עקרונות ההרתעה בתפיסת הביטחון של ישראל כלפי גורמים לא מדינתיים אלימים (עמ' 8)

- 1 פרייליך, ד' (2019). תפיסת הביטחון הלאומי של ישראל – אסטרטגיה חדשה לעידן של תמורות, מערכות ומודן, עמ' 43, 186; דקל, א' ועיב, ע' (2017). תפיסת ביטחון לאומי מעודכנת לישראל. המכון למחקרי ביטחון לאומי, עמ' 8, 12–13
- 2 שם
- 3 BAR-JOSEPH, U. (1998). VARIATIONS ON A THEME: THE CONCEPTUALIZATION OF DETERRENCE IN ISRAELI STRATEGIC THINKING. SECURITY STUDIES, 7(3), PP. 145–181
- 4 ALMOG, D. (2004). CUMULATIVE DETERRENCE AND THE WAR ON TERRORISM. THE US ARMY WAR COLLEGE QUARTERLY: PARAMETERS, 34(4), PP. 4–19
- 5 פרייליך, ד' (2019)
- 6 שם, עמ' 191
- 7 שם, עמ' 192–191
- 8 שם, עמ' 192
- 9 שם, עמ' 193
- 10 שם, עמ' 194
- 11 חורב, מ' (2015). מבצעי הרתעה – מה ניתן ללמוד מהניסיון הישראלי ברצועת עזה? עיונים בביטחון המזרח התיכון 115, מרכז בגין-סאדאת למחקרים אסטרטגיים; חורב, מ' (2024). "כישלון" תפיסת ההרתעה מול יריבים אסימטריים – האומנם הייתה תפיסה? בין הקטבים 41, מרכז דדו
- 12 ש, ש' (2017). חלופות לתפיסת הביטחון של ישראל. כנס הרצליה
- 13 צבא הגנה לישראל (2015). אסטרטגיית צה"ל. [HTTPS://WWW.AMUTATMABAL.ORG.IL/_Uploads/DBSAttachedFiles/IDFStrategy2015.pdf](https://www.amutatmabal.org.il/_Uploads/DBSAttachedFiles/IDFStrategy2015.pdf)
- 14 צבא הגנה לישראל (2018). אסטרטגיית צה"ל, עמ' 16. [HTTPS://WWW.IDF.IL/Media/3CDHCGRO/STRATEGY.PDF](https://www.idf.il/Media/3CDHCGRO/STRATEGY.PDF)
- 15 איזנקוט, ג' וסיבובי, ג' (2019). קווים מנחים לתפיסת ביטחון לישראל. המכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS), עמ' 47
- 16 חורב, מ' (2015), עמ' 18–23
- 17 אדמסקי, ד' ובידץ, י' (2014). התפתחות הגישה הישראלית להרתעה - דיון ביקורתי בהיבטיה התיאורטיים והפרקטיים. עשתונות 8, עמ' 43–7; פרייליך, ד' (2019), עמ' 188
- 18 פרייליך, ד' (2019), עמ' 361
- 19 יפה, א' (2006). הסיכול הממוקד – סיכוי וסיכון. נתיב 109, עמ' 58–55
- 20 פולק, מ' (2023, 15 בנובמבר). חמאס בנה מסגדים - ישראל סיפקה מימון: תולדות יחסי המדינה וארגון הטרור. מקור ראשון
- 21 שם; NIPP - NATIONAL INSTITUTE FOR PUBLIC POLICY; DETERRENCE AND COERCION OF NON-STATE ACTORS: ANALYSIS OF CASE STUDIES (2008).
- 22 דקל, א. (2018). מדיניות ישראל כלפי רצועת עזה. בתוך: (ענת ק', אודי ד' ובנדטה ב' עורכים). משבר רצועת עזה: מענה לאתגר. המכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS)
- 23 ברטי, ב' וקורץ, ע' (2018). משילות חמאס ברצועת עזה. בתוך: (ענת ק', אודי ד' ובנדטה ב' עורכים). משבר רצועת עזה: מענה לאתגר. המכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS), עמ' 25–33
- 24 דוסטרי, ע' ומיכאל, ק' (2018). תהליך ההתמסדות הפוליטית של שחקנים תת-מדינתיים: התנהלות חמאס בין ריבונות להמשך האלימות. כתב העת הבינתחומי ללימודי המזרח התיכון, עמ' 3
- 25 קובוביץ, י' (2024, 13 במרס). היהירות הייתה על הקיר: כך זלזלו בבירי צה"ל בחמאס בשנים שלפני 7 באוקטובר. הארץ
- 26 עברון, י' (2009). המערכה נגד חמאס - ההקשר ההרתעתי. עדן אסטרטגי, 11(4)
- 27 ש, ש' (2015). תפיסת הביטחון של ישראל - בין הרתעה להכרעה. כנס הרצליה
- 28 עברון (2009)
- 29 שכטר, י' (2010) האם ישראל מרתיעה את הטרור? עדכון אסטרטגי 13(2)

- 30 דוסטרי ומיכאל (2018), עמ' 3
- 31 ענבר, א', ושמיא, א' (2013). כיסוח הדשא: האסטרטגיה של ישראל להתמודדות עם סכסוכים מתמשכים בלתי פתורים. עיונים בביטחון המזה"ת (105) מרכז בגין-סאדאת למחקרים אסטרטגיים
- 32 LUPOVICI, A. (2016). THE POWER OF DETERRENCE. CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS
- 33 שי (2015)
- 34 גולוב, א' (2014). ההרתעה כלפי חמאס – חשיבה מחודשת. בתוך (ענת ק' ושלמה ב' עורכים) צוק איתן – השלכות ולקחים. המכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS), עמ' 77–80
- 35 בועז, ג' (2014, 25 באוגוסט). מדיניות ישראל במבצע צוק איתן - הכרעה? הרתעה? הסדרה? תהשה? נייר עמדה. המכון למדיניות נגד טרור
- 36 דוסטרי, ע' (דצמבר 2019). לוחמה באזור האפור: התמודדות ישראל מול אסטרטגיית חמאס. מערכות 486–485
- 37 אורטל, ע' (2019). את מי אנחנו מפחידים? התפתחות הגישה הצה"לית למבצעי גמול והרתעה מול ארגוני טרור וגרילה, בין הקטבים 19, עמ' 39–63
- 38 LUPOVICI, A. (2010). THE EMERGING FOURTH WAVE OF DETERRENCE THEORY-TOWARD A NEW RESEARCH AGENDA. INTERNATIONAL STUDIES QUARTERLY, 54(3), PP. 705–732
- 39 פישמן, א' (2021, 25 במרס). רובוטים במקום רב"טים. ידיעות אחרונות, המוסף לשבת
- 40 לופוביץ, א' (2024). ההרתעה הישראלית ומתקפת ה-7 באוקטובר. עדן אסטרטגי, 1(27), עמ' 48–63
- 41 חסון, א' (2024, 14 במאי). ריאיון טלוויזיוני עם ראש המל"ל לשעבר, מר צחי הנגבי. כאן חדשות
- 42 מרכז המידע למודיעין וטרור על שם האלוף מאיר עמית. (2024). מאפייני המחאה הציבורית והביקורת נגד ממשל חמאס ברצועה בחודשים האחרונים (נייר עמדה)
- 43 רון, י' (2024, 20 במאי). גרסת חמאס לשבעה באוקטובר (שיטפון אל-אקצא), הפורום לחשיבה אזונית, מכון ון ליר

תתיקרקע כממד לחימה, ומדוע נדרש להגדירו כך (עמ' 16)

- 1 אמ"ץ-תורה"ד (יולי 2006). אבני היסוד של העשייה הצבאית מטכ"ל-09-תת-02
- 2 לשכת הרמטכ"ל (2020). תפיסת ההפעלה לניצחון
- 3 אמ"ץ-תורה"ד, רב-ממדיות – מהותה, ייעודה והגדרתה. מסמך פנימי
- 4 ממד המידע – החריג בהיבט החלוקה הפיזיקלית
- 5 שם
- 6 אמ"ץ-תורה"ד (2019). תורה בסיסית כללית במבצעים, מטכ"ל 3-תת-01, עמ' 43
- 7 אמ"ץ-תורה"ד, רב-ממדיות – מהותה, ייעודה והגדרתה. מסמך פנימי
- 8 במהלך מלחמת "חרבות ברזל" סגן הרמטכ"ל קיבל את ההמלצה להגדיר את התת"ק כממד לחימה
- 9 אמ"ץ-תורה"ד (2016). מסמכי היסוד הביטחוניים והצבאיים: מהותם, ייעודם וארגונם, מטכ"ל 4-10, עמ' 31
- 10 אמ"ץ-תורה"ד (2002). הלוחמה התת-קרקעית
- 11 SUBTERRANEAN WARFARE. זרקור היסטורי מס' 14
- 12 על פי המילון למונחי צה"ל (1998), עמ' 268 הלוחמה היא שיטת לחימה המותאמת לתנאים שהלחימה נערכת בהם, כלומר למקום, (לוחמת מדבר, חלל), לזמן (לוחמת חורף, לוחמת לילה), לסוג הלחימה (לוחמה לא-סדירה, לוחמה ניידת) ולאמצעים המיוחדים המשמשים בה (לוחמת אב"ק, לוחמה אלקטרונית)
- 12 לחימה ולא לוחמה. שם, עמ' 272
- 13 אמ"ץ-תורה"ד (אוגוסט 2007). "שער האויב למטה" הלוחמה התת-קרקעית, מחקר היסטורי
- 14 RICHEMOND-BARAK, D. (2018). UNDERGROUND

- CORRELATESOFWAR.ORG/WP-CONTENT/UPLOADS/ NON-STATEWARS_CODEBOOK.PDF ; "DISPUTE CODING MANUAL", <https://correlatesofwar.org/data-sets/mids/> ; MEREDITH REID SARKEES, "THE COW TYPOLOGY OF WAR: DEFINING AND CATEGORIZING WARS (VERSION 4 OF THE DATA)", <https://correlatesofwar.org/wp-content/uploads/COW-WEBSITE-TYPELOGY-OF-WAR.PDF>
- MILITARIZED INTERSTATE DISPUTE v. 5.0, <https://correlatesofwar.org/data-sets/mids/> 2
- מעגול כלפי מטה 3
- דוח על הקצונה ותפקודה במלחמה ממושכת (עמ' 34)**
- 1 דוח המקורי ראו: <https://bit.ly/4GpSL6G>
- 2 טוכמן, ב' (1983). מצעד האיוולת. מעריב, עמ' 370
- 3 למחקר נבחרו קצינים מפו"ם ומבית הספר להנדסה, לתותחנים, לחי"ר ולשריון. הקצינים שנבחרו דורגו כולם בחוות הדעת של מפקדיהם מעל הממוצע. ראה: דוח וסטמורלנד, ע' 8 שם, ע' 12
- 4 את התרבות הארגונית והפיקודית הקלוקלת של מלחמת וייטנאם תיארו החוקרים ריצ'רד גבריאלי ופול סאווא בספר משבר בפיקוד (יצא לאור ב-1978, ואז תורגם לעברית ויצא בהוצאת "מערכות" ב-1981), והיה בעל השפעה רחבה על הצבא האמריקני
- 5 את המחקר כתבו וערכו שני קצינים בדרגה המקבילה לדרגת סא"ל – מייק מלון ווולטר אולמה. הדוח הוצג לווסטמורלנד ולקציני מטהו בפנטגון ביולי 1970
- 7 דוח וסטמורלנד, ע' 38 שם, ע' 32
- 8 ZDEB, J.M. (2004). RESTORING THE SHIELD: WESTMORLAND AND THE RECOVERY OF MILITARY PROFESSIONALISM, P. 66
- 10 IBID, P. 97
- הסיוע המנהלתי בעימות המוגבל האי-סימטרי - תובנות בראי "חרבות ברזל" (עמ' 36)**
- 1 זיו, א', טל, ח' ושניידרמן, ח' (2010). הלוגיסטיקה בעימות המוגבל (הא-סימטרי). הוצאת מוסד ביאליק ואוניברסיטת בן גוריון
- 2 "חלקי חילוף אוזלים, טנקים חסרים בפגזים": דיווח – צה"ל רוצה הפסקת אש בעזה (2 ביולי, 2024). YNET
- 3 אמיר בוחבוט, א' (2024, 11 במאי). לחלץ דחפור תחת אש ממנהרה שקרסה בעזה: "פועלים בפיר – ושני מחבלים עומדים מולך". וואלה
- 4 הילה גד, כפי שפורסם ב-6.11.2024 באתר "צה"ל" / www.idf.il
- 5 יואב זיתון, י' (2024, 11 באפריל). צה"ל הדהים את נאט"ו: שיא עולמי בהצלת פצועים – "הסוד הרפואי" נחשף. YNET
- 6 כפי שפורסם ב-6.7.24 ע"י UNOSAT באתר משרד האו"ם לעניינים הומניטריים <https://www.ochaopt.org/>
- 7 זיתון, י', חלבי, ע', פוקס, נ' ואייכנר, א' (2024, 16 במאי). חיבור המזח הצף לעזה הושלם. תיעוד: ספינות סיוע מתקרבות לרצועה. YNET
- 8 גרינווד, ח', (2024, 21 במרץ) "היום שאחרי" כבר כאן: כך צה"ל קובע עובדות בשטח הרצועה, ישראל היום שם
- 9 זיתון, י' (2023, 11 בדצמבר). לראשונה במלחמה: מטוס סופר הרקולס הצניח אספקה ללוחמים בעזה. YNET
- 11 אייכנר, א' (2024, 19 באוקטובר) זו החברה האמריקנית שצפויה לאבטח את הסיוע לעזה – וכך נראית התוכנית שלה. YNET
- WARFARE. OXFORD UNIVERSITY PRESS
- 15 IBID
- 16 אג"ס-תורה"ד (תשל"ד, 1974). לחמת שטח בנוי. המילה "לחמה" במקום "לוחמה" הופיעה במקור שם
- 17 CENTER FOR STRATEGY AND TECHNOLOGY AIR WAR COLLAGE. (MAY 2000). DEEPLY BURIED FACILITIES: IMPLICATIONS FOR MILITARY OPERATIONS, OCCASIONAL PAPER No.14
- 19 מיכלסון, ב' (ספטמבר 2007). מחילות קו-צ'י ו"שמורות הטבע" של הווייטקונג. מערכות 414, עמ' 49–45
- 20 GRAU, L.W. (NOVEMBER 1998). UNDERGROUND COMBAT: STEREOPHONIC BLASTING, TUNNEL RATS AND THE SOVIET-AFGHAN WAR. FOREIGN MILITARY STUDIES OFFICE
- 21 ATP 3-21.51 (NOVEMBER 2019). SUBTERRANEAN OPERATIONS, HEADQUARTERS DEPARTMENT OF THE ARMY
- 22 פלג, ד' ואורטל, ע' (אוקטובר 2019). "זה הקטן גדול יהיה" – איום המנהרות והתוון התת-קרקעי כמקרה בוחן. בין הקטבים 23–22
- 23 שפיר, י"ש ופרל, ג' (2014). לוחמה תת-קרקעית: אתגר ישן-חדש. בתוך: ענת קורץ ושלמה ברום (עורכים). "צוק איתן" – השלכות ולקחים. המכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS)
- 24 כינוי לגדר המפרידה בין שטח רצ"ע לשטח ישראל
- 25 סג, א' (אפריל 2016). תת-קרקע הממד השישי בצה"ל. עבודה שנתית, המכללה לביטחון לאומי
- 26 חזות, צבא ההיי-טק וצבא הפרשים – כיצד ישראל ויתרה על צבא היבשה, מערכות ומודן שם
- 27 זיתון, י' (2018, 26 ביוני). פרס ביטחון ישראל לפרויקט גילוי המנהרות: "כמעט מדע בדיוני". YNET
- 29 זיתון, י' (2019, 13 בינואר). מבצע מגן צפוני הושלם: הוסר איום המנהרות מלבנון. YNET
- 30 קובוביץ, י' (2021, 7 בדצמבר). 65 ק"מ, לכל אורך הגבול: הושלמה הקמת המכשול סביב רצועת עזה. הארץ
- 31 בנג'ו, י' (2023). המתודולוגיה הנחבאת של תיאוריית המלחמה הכללית. מערכות ומודן שם, עמ' 43
- עד מתי? משכי מלחמות, אופטימיות קוסמית ואיוולת בתכנון אסטרטגי (עמ' 28)**
- 1 PALMER, GLENN, ET. AL., "THE MID5 DATASET, 2011-2014: PROCEDURES, CODING RULES, AND DESCRIPTION." CONFLICT MANAGEMENT AND PEACE SCIENCE, 2020, 39(4): 470-482
- בסיסי הנתונים נמצאים ב: <https://correlatesofwar.org/data-sets/mids/>
- המתודולוגיה של הפרויקט מורכבת ודיון בה חורג ממאמר זה. למעוניינים להעמיק: MEREDITH REID SARKEES, "NON-STATE WARS (VERSION 4.0): DEFINITIONS AND VARIABLES", <https://>

מפנקסו של מפקד

פיקוד זוטור במלחמת "חרבות ברזל" (עמ' 46)

- 1 ספר בשירות החי"ר (2014). זרוע היבשה, עמ' 62
- 2 זו קביעה פנים חטיבתית שניסח מפקד עבר בביסלמ"ח, אל"ם אלון מוראש

קישוריות בהגנ"א: מרעיון מופשט למציאות

מורכבת (עמ' 52)

- 1 NATO DEFINES "INTEROPERABILITY" AS THE ABILITY FOR ALLIES TO ACT TOGETHER COHERENTLY, EFFECTIVELY AND EFFICIENTLY TO ACHIEVE TACTICAL, OPERATIONAL AND STRATEGIC OBJECTIVES. SPECIFICALLY, INTEROPERABILITY ENABLES FORCES, UNITS AND/OR SYSTEMS TO OPERATE TOGETHER, ALLOWING THEM TO COMMUNICATE AND TO SHARE COMMON DOCTRINE AND PROCEDURES, ALONG WITH EACH OTHER'S INFRASTRUCTURE AND BASES. INTEROPERABILITY REDUCES DUPLICATION, ENABLES POOLING OF RESOURCES AND PRODUCES SYNERGIES AMONG ALL ALLIES, AND WHENEVER POSSIBLE WITH PARTNER COUNTRIES. NATO (2023, APRIL 11). https://www.nato.int/cps/fr/natohq/topics_84112.htm?selectedLocale=en INTEROPERABILITY: CONNECTING FORCES
- 2 SIAP - SINGLE INTEGRATED AIR PICTURE
- 3 PANDEY, D.K. (2025, JANUARY 9). MANNED-UNMANNED TEAMING: ENHANCING LETHALITY. CENTRE FOR JOINT WARFARE STUDIES; FUNK, B. K., BAMBERGER, R. J., BARTON, J. D., CARR, A. K., CASTELLI, J. C., COX, A. B., DREWRY, D. G., JR., POPKIN, S. H., & WATKINS, A. S. (2012). ENABLING TECHNOLOGIES FOR SMALL UNMANNED AERIAL SYSTEM ENGAGEMENT OF MOVING URBAN TARGETS. JOHNS HOPKINS APL TECHNICAL DIGEST, 31(2), 150-166; SPERLING, B., & KEWLEY, R. H., JR. (2008, SEPTEMBER 1). COOPERATIVE ENGAGEMENTS AND LEVELS OF INTEROPERABILITY (CELI) BETWEEN UNMANNED AIRCRAFT SYSTEMS AND THE AH-64D LONGBOW (ADA489364). MILITARY ACADEMY WEST POINT NY OPERATIONS RESEARCH CENTER
- 4 NATO INTEGRATED AIR AND MISSILE DEFENCE (2025, FEBRUARY 13). NATO; DEPARTMENT OF DEFENCE. (N.D.). JOINT DATA NETWORKS (PROJECT NO. JP9347PH1). AUSTRALIAN GOVERNMENT. <https://www.defence.gov.au/activities/projects/joint-data-networks/army-recognition>. (2017, FEBRUARY 7). SYSTEMATIC WILL PROVIDE U.S. ARMY WITH ITS SITAWARE C4I COMMAND & CONTROL BATTLE MANAGEMENT. WORLD DEFENCE NEWS
- 5 GAMBRELL, J. (2024, DECEMBER 23). 2 US NAVY PILOTS SHOT DOWN OVER RED SEA IN APPARENT 'FRIENDLY FIRE' INCIDENT, US MILITARY SAYS. AP
- 6 IDF EDITORIAL TEAM. (2023, JANUARY 26). CONCLUSION OF JUNIPER OAK 23.2 JOINT EXERCISE OF THE IDF AND U.S. CENTRAL COMMAND. IDF

אדם מול מכונה: בינה מלאכותית יוצרת

ומלחמה גרעינית (עמ' 56)

- 1 להבדיל ממלחמה גרעינית כוללת, שבה נעשה שימוש בנשק גרעיני אסטרטגי נגד יעדים אזרחיים (COUNTER VALUE), במתקפה גרעינית מוגבלת נעשה שימוש בנשק גרעיני טקטי נגד יעדים אסטרטגיים צבאיים (COUNTER FORCE) במטרה לייצר פגיעה מדויקת תוך צמצום הנזק שנגרם
- 2 MAURONI, AL, ZACHARY, KALLENBORN, SETH, CARUS, AND RON, FIZER. (2021, SEPTEMBER 8). A WEAPONS OF

- MASS DESTRUCTION STRATEGY FOR THE 21ST CENTURY. WAR ON THE ROCKS
- 3 KARAGANOV, SERGEI A. (2023, JUNE 13). A DIFFICULT BUT NECESSARY DECISION. RUSSIA IN GLOBAL AFFAIRS
- 4 DALTON TOBY AND ARIEL LEVITE. (2024, MAY 23). IRAN'S NUCLEAR THRESHOLD CHALLENGE. WAR ON THE ROCKS
- 5 IKEDA, TOKUHIRO. (2023, AUGUST 21). JAPAN'S STRATEGY TO CONFRONT NORTH KOREA'S NUCLEAR AND BALLISTIC MISSILES. WAR ON THE ROCKS
- 6 TOON, OWEN B., CHARLES G., BARDEEN, ALAN, ROBOCK, LILI, XIA, HANS, KRISTENSEN, MATTHEW MCKINZIE, R. J., PETERSON, CHERYL S., HARRISON, NICOLE S., LOVENDUSKI, AND RICHARD P., TURCO. (2019, OCTOBER 2). RAPIDLY EXPANDING NUCLEAR ARSENALS IN PAKISTAN AND INDIA PORTEND REGIONAL AND GLOBAL CATASTROPHE. SCIENCE ADVANCES
- 7 WARGAMING, RAND, <https://www.rand.org/topics/wargaming.html>
- 8 PROJECT ON NUCLEAR GAMING, <https://pong.berkeley.edu>
- 9 REDDIE, ANDREW W., BETHANY L., GOLDBLUM, KIRAN, LAKKARAJU, JASON, REINHARDT, MICHAEL, NACHT AND LAURA, EPIFANOVSKAYA. (2018, DECEMBER 21). NEXT- (GENERATION WARGAMES. SCIENCE, 362(6421
- 10 BLACK, SCOTTY AND CHRISTIAN, DARKEN. (2024). SCALING ARTIFICIAL INTELLIGENCE FOR DIGITAL WARGAMING IN SUPPORT OF DECISION-MAKING. NATO
- 11 MARR, BERNARD. (2023, AUGUST 23). THE DIFFERENCE BETWEEN GENERATIVE AI AND TRADITIONAL AI: AN EASY EXPLANATION FOR ANYONE. FORBS, <https://www.forbes.com/sites/bernardmarr/2023/07/24/the-difference-between-generative-ai-and-traditional-ai-an-easy-explanation-for-anyone>
- 12 DEPEAU-WILLSON, MICHAEL. (2023, MARCH 14). GOOGLE AI PERFORMS AT 'EXPERT' LEVEL ON U.S. MEDICAL LICENSING EXAM. MEDPAGETODAY
- 13 RADEMACHER, TIMO. (2019, NOVEMBER 30). ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND LAW ENFORCEMENT. REGULATING ARTIFICIAL INTELLIGENCE, SPRINGER
- 14 VEGA CAMERON AND ELIANA JOHNS. (2024, JULY 22). HUMANS SHOULD TEACH AI HOW TO AVOID NUCLEAR WAR—WHILE THEY STILL CAN. BULLETIN OF THE ATOMIC SCIENTISTS
- 15 BRYNJOLFSSON, ERIK AND TOM, MITCHELL. (2017, DECEMBER 22). WHAT CAN MACHINE LEARNING DO? (WORKFORCE IMPLICATIONS. SCIENCE, 358 (6370
- 16 GELLER, DANIEL S. (2017, JULY 27). NUCLEAR WEAPONS AND INTERNATIONAL CONFLICT: THEORIES AND EMPIRICAL EVIDENCE. POLITICS
- 17 TANNENWALD, NINA. (1999, SUMMER). THE NUCLEAR TABOO: THE UNITED STATES AND THE NORMATIVE BASIS OF NUCLEAR NON-USE. INTERNATIONAL (ORGANIZATION, 53(3
- 18 REDDIE, ANDREW W., BETHANY L., GOLDBLUM, KIRAN, LAKKARAJU, JASON, REINHARDT, MICHAEL, NACHT AND LAURA, EPIFANOVSKAYA. (2018, DECEMBER 21). NEXT- (GENERATION WARGAMES. SCIENCE, 362(6421
- 19 BRYNJOLFSSON, ERIK AND TOM, MITCHELL. (2017, DECEMBER 22). WHAT CAN MACHINE LEARNING DO? (WORKFORCE IMPLICATIONS. SCIENCE, 358 (6370
- 20 MECHANIC, MICHAEL. (2024, APRIL 1). AN INTERVIEW WITH ANNIE JACOBSEN, AUTHOR OF 'NUCLEAR WAR: A SCENARIO'. BULLETIN OF THE ATOMIC SCIENTISTS
- 21 PAULY, REID B.C. (2018, NOVEMBER 1). WOULD U.S.

עבודת מטה זו עלולה לפגוע במקצועיות הנגד המתפתח ומתמחה בתחומו במשך השנים והיא עומדת בניגוד לתפיסת הנגד כאומן

31 תחילה נקרא המוסד "בית הספר לנגדים" ולאחר כשנה שינה את שמו ל"בית הספר לפיקוד לנגדים" כדי לבטא את המיקוד בפיקוד בתהליך ההכשרה

32 הכפפת בית הספר למכללה לפיקוד ומטה נועדה להבטיח את העיסוק בפיקוד ולאפשר שיתופי פעולה בין המסגרות השונות הפועלות במכללה

33 קורס "איתן" הוא תנאי לקידום לקבע מובהק ולקבלת דרגת רס"ר, ופ"ם "גדעון" הוא תנאי לכניסה למינוי הבכיר (מסלול רנ"ג)

34 את ההצעה לשינוי המונח "נגד" הציעה נגדת החברה בצוות, אולם הצעתה לא זכתה לתמיכה רחבה של המשתתפים בוועדה, בעיקר נוכח הקושי למצוא חלופה מתאימה יותר והחשש משינוי סדרי עולם

35 זרקור 24, הלכי מחשבה בצה"ל (אפריל 2019). הנגד בצה"ל, אמ"ץ-תוה"ד

36 ראשוני, מובהק ובכיר

37 שתי מטרות נוספות של המסמך: ליצור שפה משותפת בצה"ל בכל הנוגע לנגדים ולייצר תיאום ציפיות בין הקצינים לנגדים

38 ידוע גם כמסלול רנ"ג

39 אל הוועדה לבחירת שמות הקורס הוגשו עשרות הצעות של קצינים ונגדים כאחד ובסופה הכריע מפקד המכללה בצון, נ' (2019). הנגד החדש בצה"ל, תמורות בתפיסת הפיקוד והמנהיגות של הנגדים בצה"ל. מערכות, 34-37, 483

41 בצון, נ' (2022). הנגד בצה"ל: בחינה רטרוספקטיבית של יישום תפיסת "הנגד החדש". מערכות, 48, 495-51

42 ועדה מטכ"לית לבחירת סיכות וסמלים במסלול שירות הנגד בראשות ראש מנהל הנגדים, נובמבר 2016

43 את סיכת הקבע הראשוני עיצבה סמל עדי ליבנה, את סיכת הקבע המובהק עיצב סרן ניב מוסברג ואת סיכת המינוי הבכיר עיצבו סמ"ר אלדור כהן ורב"ט לינוי חדד

44 בראשית הדרך סברו הנגדים שזכו לסיכת המינוי הבכיר שהיא מחליפה את סיכת הקבע המובהק ורק לאחר פרק זמן מסוים חודדה ההנחיה שסיכת הקבע הבכיר נענדת נוסף על סיכת הקבע המובהק. סיכת הקבע המובהק מחליפה את סיכת הקבע הראשוני

45 בתשובה לשאלה "מי הוא הקצין בצה"ל?" ניתנת תשובה באמנת הקצין: "משימתי, מקצועי ואנושי, בעל כושר מנהיגות, משמש דוגמה אישית ואחראי לכשירות מסגרתו ולפיתוח יכולותיו"

LEADERS PUSH THE BUTTON? WARGAMES AND THE SOURCES OF NUCLEAR RESTRAINT. MIT PRESS DIRECT 43 (2)

22 KADAM, SUVARNA AND VINAY VAIDYA. (2019, APRIL 12). REVIEW AND ANALYSIS OF ZERO, ONE AND FEW SHOT LEARNING APPROACHES. SPRINGER

"אני לקחתיך מן הנה": היבטים עיוניים ומעשיים בהתפתחות מושג הנגד (עמ' 62)

- 1 המסמכים הרשמיים הם באחריות אמ"ץ-תוה"ד והם מחייבים את כל יחידות צה"ל
- 2 שמ"ב ז: 8
- 3 ספרא, אחרי מות י"ב, פרש"ט.
- 4 המשקל קטל מבטא גם בעל תכונה, למשל: חלש.
- 5 הגדרה זו אינה מדויקת שכן נגד הוא משרת קבע בדרגת סמ"ר ומעלה.
- 6 גדעון בן יואש, שופטים, פרקים ו'-ח'.
- 7 שופטים ז: 17
- 8 שם: 14
- 9 תאוריה זו הוצגה לראשונה לצוות ההקמה של בית הספר לפיקוד לנגדים על ידי מפקד המכללה לפיקוד ולמטה דא, תא"ל (מיל') אודי בן מוחה. הצוות בהובלתו התכנס במהלך השנה שקדמה להקמה והיה שותף לקביעת המטרות והיעדים של בית הספר
- 10 ואף מ-1755
- 11 NON-COMMISSIONED OFFICER
- 12 הכשרת המש"קים בכוחות המזוינים של ארה"ב (2012, 18 ביוני). אמ"ץ-חטיבת תוה"ד
- 13 עד 2008 השלב הראשון בהכשרת הנגד היה קורס פיתוח המנהיגות הראשוני שהתמקד בדג השטח ועסק בערכים, תכונות, מיומנויות ופעולות הנדרשות לצורך פיקוד על צוות בתכנון המקורי אמור הקורס להימשך שמונה שבועות, אולם בשל אילוצים הקשורים בהיקף המוכשרים בכל שנה צומצם הקורס לשישה שבועות כבר מהמחזור הראשון
- 15 לעניין זה נקבע מפתח המבחין בין קבע מובהק לקבע בכיר
- 16 לפי מודל השירות החדש קצינים יפרשו בגיל 42 בעוד נגדים בגיל 53 לפחות. הבדל זה הוליד לא מעט תרעומת שנבעה מהתנגדותם של חלק מהנגדים למהלך, אף על פי שהמהלך מיטיב לכאורה עם הנגדים ומאפשר פרישה בתנאים כלכליים נוחים יותר
- 17 מנהל כוח אדם, טיוטה רשמית, מכל"ל תת-1-00, אמ"ץ-חטיבת התורה וההדרכה
- 18 כל מסמך בפרסום אמ"ץ-תוה"ד הוא מסמך מטכ"לי מחייב לכלל צה"ל
- 19 המדיניות נכונה בעיקר לנשים המתגייסות לקבע ואשר מפאת משך השירות הקצר ביחס לגברים הן מקודמות עד לדרגת הסמל
- 20 כחלק מעבודות מטה, פיתוח מסלול שירות הנגד שהוביל מנהל הנגדים
- 21 הזנת קידומת ק' עם הכניסה לשירות הקבע
- 22 למשל, כאשר נגד אינו מסיים את הכשרתו בפ"ם "גדעון" הוא לא ממונה למינוי הבכיר אך ממשיך לשרת בקבע מובהק
- 23 מנהל כוח אדם, אמ"ץ-תוה"ד, פרק הנגד
- 24 למשל נגדים לוחמים בשיטת חיל הים. עם כניסתם לקבע מוענקת לנגדים אלו דרגת רס"ל.
- 25 מינוי בהתאם לדרגה. בתקני סא"ל מילואים ומעלה נדרש דיון שיבוצים בראשות אלוף
- 26 גם קצינים במילואים נדרשים בוותק מינימלי לקידום בין דרגות
- 27 סוגיה זו נידונה גם במאמר: בצון, נ' (2024). הילכו שניים יחד בלתי אם נועדו? ההבדל שבין קצינים לנגדים בחיורם. מערכות, 501, 28-31
- 28 מודל השירות מ-2016
- 29 מנהל כוח אדם, טיוטה רשמית, מכל"ל תת-1-00, אמ"ץ-חטיבת התורה וההדרכה. פרק ג'

